

S5 OBALNI

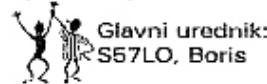
Številka 2, Letnik VII /

Februar 2003

GLASILO RK JADRAN S59CST in
RK PIRAN S59HIJ

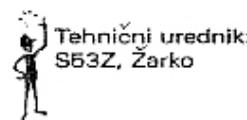
Glasilo Obalnih Radioamaterjev

Uredniški odber S5 Obalni 2001-2002

Glavni urednik:
S57LO, Boris

Urednik Informativnih
prispevkov:
S59AV, Venja

Tehnični urednik:
S53Z, Žarko

Urednik QRP rubrike:
S53MA, Alen

Urednik rubrike tehničnih
člankov: S53RA, Gregor

Direktorica ekspedite:
S57NKI, Danijela

Urednik kontest rubrike:
tekmovalec S55M, Adi

Tisk: S58RU

Splet dogodkov je premaknil izid letošnje prve številke S5 Obalnega globoko v februar. Članki in uvodnik niso bili pravočasno pripravljeni, ko pa so bili, je tiskar odšel na smučanje. Seveda nas je prej opozoril, ampak... Nato je vse skupaj zavlekel še vesel dogodek v moji družini, saj je moja XYL 2. februarja povila hčerkico Majo, ki prav zdajle, ko to pišem zahteva (glasno) svoje "čevapčiče"...

Sicer pa je to prvič v skoraj šestih letih izhajanja, da je ta naš Obalni zamudil. Izšel je vedno tudi v poletnih, dopustniških mesecih, čeprav smo se tudi lovili in čakali na članke o kakšnih dogodkih, večkrat pa smo tudi razmišljali, da bi si poleti vzeli kak mesec odmora. Na koncu pa smo ga le vedno spravili skupaj!

In ker je februar še krajši kot običajni meseci je čas za novo številko kar prehitro prišel. Je pa težko v teh časih poiskati teme in motive za pisanje. Otroci so kar naporni in zahtevajo svoj davek, v službi seveda ni nikoli dovolj, vmes pa te cel dan bombardirajo z osmi zla in podobnim. Misel nehote uide k Danetu in Robiju, ki delata za Združene narode in sta sedaj nekje v YI-land (no, za Robija nisem čisto prepričan). Upam, da bosta prišla živa in zdrava nazaj. Mi bomo pa vmes poskrbeli, da bo zveza, ki ji pripadamo in ji pripadata ostala še tukaj. Ja, bliža se nam konferanca ZRS, ki bo tudi volilna. Ali bomo z novim vodstvom dobili tudi kaj svežega vetra v jadra bomo še videli. Vsekakor pa nam radio ostaja. Ljubezen, navdih, pobeg od ponorelega sveta, na band, kjer je vse tako domače...

Vmes pa še "poklepamo" naslednjo številko tega našega časopisa.

Ta številka je bogatejša s članki. Upam, da vam bodo, v tem čudnem času, prinesli zadovoljstvo in užitek, ko jih boste prebirali.

73 Boris, S57LO

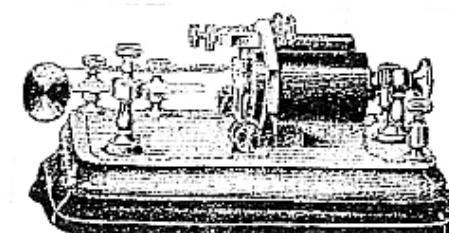

Telegrafske ročice 2.

V prejšnji številki sem v uvodu pozabil napisati, da je včasih zelo težko prevesti kak angleški izraz. Zato bom tam, kjer to ne bi bilo smiselno, pustil originalno ime (npr. bug – hrošč) Prav tako bom vesel vsakega komentarja, dopolnitve ali popravka. Ne morem namreč trditi, da so vsi podatki, ki sem jih zbral, pravilni in preverjeni. Če kdo opazi kaj, kar mogoče ni pravilno ali resnično, naj me kar opozori.

Morse / Vail - The Lever Correspondant;
1881 – Bunnel razvije ročico Triumph

Za začetek naj še na kratko predstavim še zadnjega od elementov, ki so bili zelo pomembni pri Morsejevem zemeljskem telegrafu: rele (Slika 1).

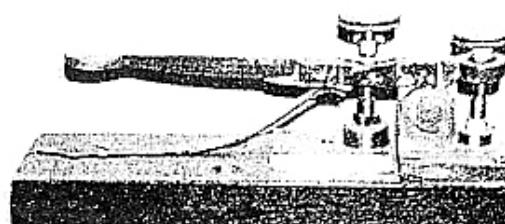

Slika 1

Služil je kot ojačevalec šibkih električnih tokov v zelo dolgih telegrafskih linijah. Horizontalno postavljene tuljave so se dale nastaviti tako, da so lahko detektirale najmanjše tokove, jih ojačale in poslale in poslale v naslednji del telegrafske linije. Čeprav so kot element odigrali releji pomembno vlogo v dolgih telegrafskih linijah danes med zbiratelji nimajo posebne vrednosti, saj so bili izdelani v stotinah tisočih primerkov ter v nasprotju z ročicami danes niso več uporabni.

The Lever Correspondant

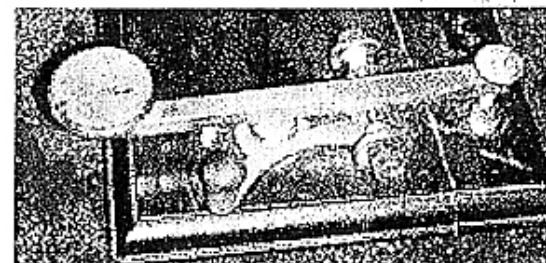
Ko je Morse ameriškemu kongresu predstavil svoj telegraf, je začel sodelovati z izkušenim strojnikiom in mehanikom, Alfredom Vailom. Morse kot konstruktor ni bil preveč iznajdljiv, je pa znal njegove ideje odlično realizirati Vail. Tako je nastal taster "The Lever Correspondant", ki je imel medeninasto ročico, nataknjeno na jekleno osovinico, na obeh koncih vpeto v podnožje tasterja. Na sliki 2 je original, ki ga hranijo na Smithsonian Institution (USA). (slika 2)

Slika 2

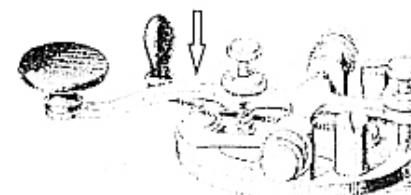
Ni potrebno reči, da se je ta oblika ročic ohranila do danes, seveda z raznimi izboljšavami. Na sliki 3 je ameriški taster,

naslednji po vzoru na opisanega.

Slika 3

Po letu 1844 smo bili priča silovitemu razmahu telegrafa in seveda tudi razvoju tasterjev. Razvoj je svoj vrh doživel leta 1881, ko je Jesse Bunnell, proizvajalec telegrafske opreme (med drugim je bil tudi telegrafist predsednika A. Lincolna) razvil in patentiral ročico "Triumph" (slika 4).

Slika 4

Ročica tega tasterja je bila cela jeklena, kar je rešilo probleme, ki so jih imeli tasterji z ročicami iz medenine in osmi iz jekla. Medenina se je namreč pri uporabi deformirala in ročica na osovinu ni več stala trdno, ampak se je začela premikati naprej in nazaj ter levo in desno, taster pa je postal neuporaben. Kot je Bunnell upal, je njegov taster (seveda opremljen z vzmetjo za nastavite trdote ročice in celo kratkostično ročico za uglaševanje postaje) postal svetovni uspeh in v hipu potisnil v pozabo vse ostale tasterje. Za zbiratelje pa je postavljal mejnik, saj imajo tasterji narejeni

ved letom 1881 velike vrednosti (tudi po nekaj tisoč USD), medtem, ko tasterji izdelani po tem letu (izdelanih je bilo na milijone, po preteklu patenta pa jih je izdelovalo na desetine proizvajalcev) nimajo velike vrednosti.

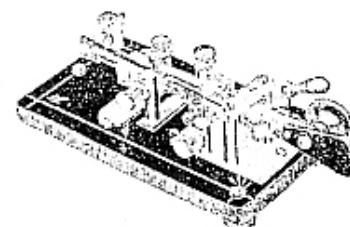
Telegrafisti so pričeli delati dlje in dlje in večali hitrost oddaje, pri tem pa so se pojavile težave z zapestji. Imenovali so jih "Telegrafista paraliza", "Telegrafistov krč" ali "Steklena roka". Danes se to imenuje "Karpalni sindrom". 1888 je Bunnell patentiral nov taster, imenovan "Sideswiper" (slika 5)

Slika 5

Pri temu tasterju se je ročica premikala horizontalno in ne vertikalno. postal je še kar popularen, saj je praktično eliminiral "Karpalni sindrom".

Naslednja stopnja razvoja ročic je bil "Bug" oziroma polavtomatski taster. Razvil in patentiral ga je Horace G Martin leta 1902. (slika 6)

Slika 6

O polavtomatskih tasterjih bo govora v naslednjih nadaljevanjih, za konec drugega dela pa zanimivost: Ko sem iskal evropske proizvajalce bugov, sem do sedaj našel samo enega (angleški Eddystone) ameriških pa je malo morje. V Evropi so bili bugi tudi sicer malo v uporabi, medtem ko so v Ameriki zelo popularni. Spraševal sem se, v čem je problem. Problem je pa v tem, da so se Američani navadili oddajati tako, da je taster stal sredi mize, roka pa je ležala na mizi od komolca naprej. Pri evropskem načinu oddajanja leži taster skoraj na robu mize, roka je v zraku, pri pritiskanju ročice navzdol pa deluje zapestje in roka do komolca. Ameriški način je zaradi nenaravne lege zapestja povzročal "karpalni sindrom", posledica tega pa je bil razvoj tasterjev, ki so preprečevali ta sindrom. Pri evropskem načinu je zaradi uporabe roke od komolca naprej ta sindrom skoraj nepoznan, zato ni bilo potrebe po razvoju posebnih ročic.

Prihodnjič:

Oblike ročic tasterjev, in njihove izvedbe.

73 Boris, S57LO

PRED KONFERENCO ZRS

ali

Predlagam preimenovanje projekta 1000 šol v "999 šol ali še manj".

Že na začetku tega prispevka moram pojasniti nekaj dejstev.

Sam sem član ZRS-a, redno plačujem članarino. Pa ne mi govorit, da so člani ZRS-a samo radioklubi, (operatorji pa samo preko članstva v klubu, ki je član zveze - tralalalala) ja, res je tako napisano na raznih papirjih, ampak šolde sem vplačal na račun zveze jaz in ne moj radioklub! Jasno je, da zveza potrebuje finančna sredstva za izvajanje svojih dejavnosti, da imamo QSL biro, zelo dober časopis... torej vse, kar potrebujemo in kar si zaslužimo. Že večkrat sem poudaril, da smo Zveza mi sami in da bo takšna, kot jo bomo sami naredili.

Je pa nekaj, kar me je zgodlo in užalilo!

To, da si je vodstvo, potem, ko je enkrat že pokazalo svojo srčnost s tem, da je zapustilo potapljačo se ladjo in kasneje užaljeno spet pripelzalo, ja, seveda, na prošnje in priprošnje vsega radioamaterskega življa, na krov, predstavilo rešilni projekt z zvenecim imenom: 1000 šol!

In tako so na konferenci dobili podporo delegatov. Spominjam se, da smo navdušeno sprejeli ponujeno in zopet začeli verjeti v to, da se bo končno nekaj premaknilo. V našem radioklubu sem z optimizmom govoril o tem projektu.

Letošnja jesen je ponovno odprla vrata tisoč in več šol po vsej domovini. Minil je "uvajalni" september, oktober pa je čas, ko je modro začeti s tečaji.

Fantje so me v klubu večkrat spraševali o tem, kdaj pride gradivo iz Ljubljane...

Jesen se je postarala in zima je bila pred vrti. Pa mi reče Marsell, S52ID - naš "tečajmajster"- človek, ki je vzgojil za en cel radioklub novih radioamaterjev, da, kot kaže iz Ljubljane ne bo nič prišlo, da bi bilo fino, če bi mu pomagal pri predstavitvi radioamaterstva na pomorski šoli. Seveda smo predstavitev dobro izpeljali. (SSObalni, november 2002)

Iz ZRS-a sem dobil nekaj plakatov, prišli so nam prav. To je bilo tudi vse. Še dobro, da Drago, S59AR ažurno dela in vodi tekoče posle, sicer bi se začel spraševati, ali je naše užaljeno vodstvo sploh prišlo nazaj ali pa so še vedno tam nekje v Celju...

Torej, dragi vodilni organizacije, kateri z vsem srcem pripadam: Sporočam vam, da smo vam eno šolo "sunili" iz projekta in da na njej že intenzivno poteka tečaj. Upam, da so vam v kakšnem drugem radioklubu tudi "sunili" kakšno šolo, kajti le tako morem verjeti, da se še kje drugje odvija kakšen tečaj.

Nova kotizacija je pa le "šla skozi", finančna konstrukcija se je popravila, le rezultatov, tega pa še nismo videli... Da bi pa kdo kaj pojasnjeval plačnikom položnic, pa, lepo vas prosim, kdo je pa kaj takšnega sploh še videl? Da povzamem: KAJ SE JE ZGODILO S PROJEKTOM 1000 ŠOL?

Naslednja konferenca je volilna. Predlagam, da se podaljša mandat predsedstvu in za kakšnih 150 procentov dvigne kotizacijo. Šole ne bodo več "šle skoz", se bo že našlo kaj drugega! Srečno!

Vanja, S59AV

KH3 - JOHNSTON ISLAND (IOTA OC-023)

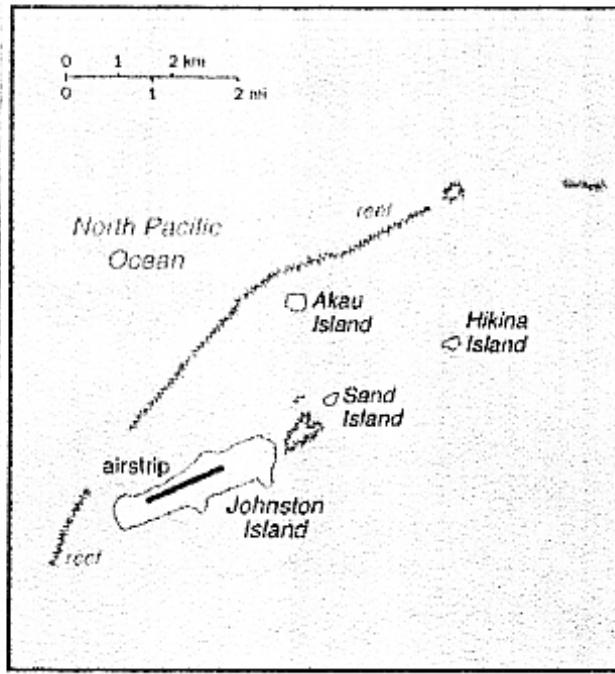
Koralni otok Johnston (16°45' N 169°31' W) se nahaja v severnem delu Tihega oceana, približno 1300 km jugozahodno od Havajev. Površina tega 2,8 km² velikega tropskega, a večinoma sušnega otoka je ravninska, in najvišja točka je komaj 5 metrov nad morjem. Avtohtonih prebivalcev ni. Osrednji del otoka predstavlja letališka steza, ki je bila zgrajena za vojaške namene. Tudi sicer je bil Johnston do nedavnega predvsem strateško vojaškega pomena za ZDA, v kratkem pa se bo vojska umaknila in otok bo v upravljanje prevzela ameriška služba za varstvo rib in divjih živali. To bo verjetno otežilo izdajo dovoljenj za aktivnosti naslednjih DX ekspedicij, ki bi želele oddajati s tega otoka (spomnimo se npr. posebnih omejitev, katerih so se zaradi varstva narave morali držati člani DX ekspedicije ZL9CI leta 1999).

Od 28. januarja do 4. februarja letos je z atola Johnston potekala aktivnost DX ekspedicije, ki je uporabljala klicni znak AH3D. Sestavljali so jo trije, v radioamaterskem svetu znani obrazi: OH2BH, OH2PM in W3UR. Njihov svetovalec (pilot) s kopna je bil K6GNX. Člani DX ekspedicije so zveze vzpostavljali iz prostorov vojaške klubske postaje KJ6BZ, ki bo zaradi umika ameriške vojske z otoka

razmontirana kmalu po zaključku te DX ekspedicije.

AH3D je bil QRV na vseh obsegih od 1,8 do 50 MHz, večinoma na CW in SSB, nekaj časa pa so posvetili tudi RTTY zvezam.

K pisanju tega prispevka me je pritegnilo predvsem dejstvo, da so AH3D operaterji v jutranjem času v smeri proti Evropi določene dneve na nekaterih obsegih (10, 14 in 18 MHz) zveze vzpostavljali preko kratke poti (SP), določene dneve pa preko dolge poti (LP), kar je v nasprotju z mnogimi DX ekspedicijami, ki iz 31 CQ-cone delajo proti Evropi predvsem preko severa (SP), ker jim je tam Evropa bližje in so signali močnejši.

AH3D je torej odličen primer, kako iz cone 31 dati možnost čimveč (evropskim) operaterjem za vzpostavitev zveze z redko DXCC!

Operaterji AH3D so se določene termine namenoma trudili delati zveze z Evropo preko juga (LP), pa čeprav so se morali bolj potruditi za sprejem šibkejših signalov. Toda na ta način so omogočili zvezo z njimi tudi tistim evropskim postajam, ki Pacifika zaradi posebnosti svoje lokacije preko SP ne slišijo ali ga ne slišijo dovolj dobro, da bi preko severa prišli skozi množico drugih močnejših signalov.

V času trajanja DX ekspedicije sem nekega jutra na 14195 kHz slišal AH3D operaterja, ko je nekomu, ki se je izgleda obregnil, zakaj dela zveze z Evropo preko LP namesto preko SP, odgovoril nekaj takega: "Now I am beaming Europe via long path and trying to give chance to as many European stations as possible to work me via long path". Ta stavek bi si lahko zapomnil marsikdo, ki dela iz Pacifika proti Evropi.

Po mojem ni bistvo dobre DX ekspedicije iz Pacifika delati zveze z Evropo samo preko SP, ker so tam signali jakosti npr. S9, ampak ob primernem času izkoristiti tudi odprtje preko LP, pa čeprav so signali npr. S2, toda na ta način razveseliti mnoge, ki jim preko SP ne gre. Če bom kdaj (?) imel možnost

delati iz Pacifika, tega dejstva zanesljivo ne bom obšel.

Še QSL info: AH3D via OH2BH, 2003 Johnston atoll Dxpedition, P.O. Box 73, FI-02380 Espoo, Finska.

73 es best DX de S53AU

Povzetek

Že prejšnji mesec naj bi po skoraj letu in pol sodelovanja pri ustvarjanju glasila S5obalni napisal nekakšen povzetek. Kot urednik rubrike tehničnih člankov bi lahko rekel, da sem več ali manj bolj pisal kot pa urejal. No, lahko bi sicer zavrtel staro ploščo o tem, da je piscev člankov premalo, da so nekateri objavljeni že dalj časa, itd., vendar sem to vzel v zakup že ob prevzemu naloge. V našem radioklubu imam tako objavljenih člankov kar nekaj in upam, da bo vsaj del teh nekoč ugledalo luč sveta. Vsekakor pa mi manka tesnejši stik s koprskim klubom, verjetno bo treba razmisli o pomočniku, ki bi tam malo vrtal in dihal za vrat potencialnim piscem. Medtem pa bom zagotovo tudi sam še kaj napisal. Tako bom v bližnji prihodnosti verjetno še malo obdelal ELF področje, mogoče pride na vrsto tudi članek o prisluskovanju GSM aparatom, pa nekaj o uporabi frekvenčnega spektra brez licenc,

skratka, tudi teme, ki morda niso čisto klasično radioamaterske, pa zanje mislim, da znajo biti zanimivo branje. Idej ne manjka, predvsem svetovni splet pa je že kar nekaj časa neizčrpen vir zanimivih informacij.

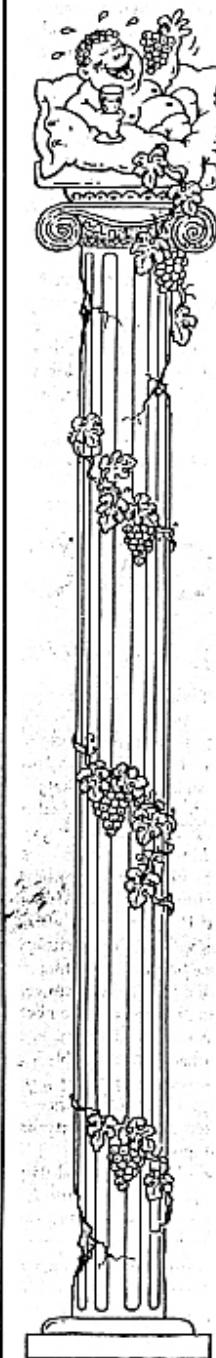
Če se ustavim še pri drugem delu moje naloge: spletni strani glasila so bile lani precej prenovljene, res pa je, da se že kar nekaj mesecov nisem ukvarjal z njimi (čeprav se mi je na domačem računalniku nabralo nekaj materiala za postaviti) in bi bil čas, da jih spet nekoliko osvežim. Za grafični izgled strani pa bi rekel, da je nekako "začasno dokončen", kar naj bi pomenilo, da ho ostal takšen, dokler kdo ne da boljšega predloga oz. dokler se mi res ne bo dalo zadeve še enkrat temeljito prenovit. Vsekakor pa je možnosti za nadgradnjo (tako grafično kot tudi vsebinsko) še precej in vesel bom vsakega predloga.

Gregor, S53RA

CALL MANAGER

CT3BX	HB9CRV
CU8/DL8AAV	DL8AAV
CW6V	W3HNK
CX5X	W3HNK
CX6VM	W3HNK
D3SAF	I3LLH
D700EVM	HL5FXP
E20HHK	E21EIC
E20REX	E21EIC
E41/OK1DTP	OK1TD
EA8/EH5CPU	EA8EE
ED2VAC	EA2CHT
ED2VDB	EA2URV
MJ/F5TJP/p	F5TJP
MM0BQI/p	MM0BQI
NH6D/KH4	N6FF
OHOHAC	DL9FAZ
OHORB	OH3RB
OY/DL2SWW	DL2SWW
OY/DL2VFR	DL2VFR
OY3QN	OZ1ACB
OZ1RDP	DL9BCP
PV500A	PT2TF
PY2KC	W3HC
R1AND	DL5EBE
RI1P	RN1ZZ
XU7AAR	XW2A
XU7AAS	SP5AUC
XU7ABF	XW2A
XV9SW	SM3CX8
YA9KA	pirate
YI9CW	SP5AUC
YJ8UU	ZL2HE
Z34A	Z31ET
Z34M	Z31FK
ZA/N5NW	KB4KC
ZB2JS/m	G4SOK
ZF2RP	K8RLP
ZS1OJUN	ZS6AMX

CALL	MANAGER
CO8LY	EA7ADH
CQ0M	CT1RVM
CT3AS	DJ8FW
CW6V	W3HNK
CX3HF	EA5XX
D2BB	W3HNK
D70IAF	HL11WD
DL2AAZ/6Y5	DL2AAZ
DL7DF/H19	DL7DF
DU1/DL4OCM	DJ60I
DU1/DL4OCM/7	DJ60I
DU3NXE	W3HNK
DU67RWW	DJ60I
E20HHK	E21EIC
E20RRW	E21EIC
E21EIC/8	E21EIC
E21EJC	HS1CHB
LP1F	LU5FC
LR0N	LU2NI
LR7DX	LU8FDZ
LX/DL4OCM	DJ60I
LX6GDH	LX1NO
OD5/OK1MU	OK1TN
OD5IU	LX1NO
OH8T	OH8TA
OI3AY	OH1BV
OT1A	ON7LR
OT1H	ON4ACT
OY3QN	OZ1ACB
P3A	W3HNK
P41E	P43E
P49MR	VE3MR
PJ2MI	W2CQ
PJ2WI	WI9WI
YS1JR	DJ9ZB
YT7A	YU7GMN
YV5/NE8Z	NE8Z
YV6AZC	EA5KB
YW4M	W4SO
YZ1V	YU1AAV
ZB2JS/M	G4SOK
ZC4ES	G4KIV

HB9DKX	Michael Ackermann, Ramsteinerstrasse 31, CH-4052 Basel, Switzerland
I0MWI	Stefano Cipriani, Via Taranto 60, 00055 Ladispoli - RM, Italy
IK2QPR	Paolo Fava, Via Bertani 8, 46100 Mantova - MN, Italy
IK4HPU	Alberto Incerti Valli, Via Toscanini 16, 42100 Reggio Emilia - RE, Italy
IK7AFM	Rocco Lucatorto, Casella Postale 2001, I-74100 Taranto/10, Italy
JA0OSC	Hirotada Yoshiike, 722-1 Shiba Matsushiro-cyo, Nagano-city, 381-1214, Japan
KU9C	Steven Wheatley, P.O. Box 31,, Morristown, NJ 07963-0031, USA
OM2SA	George Sipos, 93013 Trhova Hradská 550, Slovakia
PA0VVDV	Joeke van der Velde, Delleburen 1, 8421 RP Oldeberkoop, The Netherlands
PA3EXX	Johan Willemse, Belmolendijk 12, 1693 DJ Wervershoof, The Netherlands
RU3SD	Vasily Bardin, P.O. Box 1, Ryazan 390000, Russia
TA0A	Yalcin Kilan, P.O. Box 88, 10400 Ayvalik-Balikesir, Turkey
VE7XF	Ralph Parker, 5330 Wallace Ave. Delta, BC, V4M 1A1, Canada
VK3DK	P.O. Box 1068, Croydon, Victoria 3136, Australia
VK4AAR	Alan Roocroft, P.O. Box 421, Gatton 4343, Australia
VK4FW	Bill Horner, P.O. Box 1343,, Maroochydore, 4558, Australia
W3HNK	Joseph Arcure, P.O. Box 73, Edgemont, PA 190278, USA
W5OZI	Pat Rose, P.O. Box 393, Junction, TX 76849, USA
W8CNL	Ray McClure, 5 McKenzie Circle, North Augusta, SC 29841-4319, USA
ZS4A	Stefanus F de Lange, 23 Kedron Street, Bethlehem 9701, South Africa

Glasilo Obalnih Radioamaterjev

Enjoy Dxing!

S5 OBALN

ZC4DW	GODEZ
ZD7K	GW0ANA
ZD8K	GWOANA
ZF2MV	W8MM
ZL4CC	G3PJT
ZX0F	W3HC
ZX5J	VE3HO
ZX5X	PP5MQ
ZY0SAT	PS7JN

